

Eira Paunu
~ Optima Magistra Vitae

Toimituskunta

Lassi Karivalo – Pirjo-Liisa Sillgren – Merja Karivalo – Tanja Nieminen

Jyväskylä 2014

© Jyväskylän Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys ry, 2014

Toimituskunta: Lassi Karivalo, Pirjo-Liisa Sillgren, Merja Karivalo, Tanja Nieminen

Taitto: Tanja Nieminen

Kannen kuva: Petri Blomqvist

Kuvat: Paunun suvun perhearkisto, Jyväskylän maakunta-arkisto, Keski-Suomen museon kuva-arkisto, Kotimaan arkisto, Suomen Kuvalehden arkisto, Raimo Lahden kuva-arkisto, Lassi Karivalo, Krister Krokfors, Pertti Laine, Tanja Nieminen, Ilkka Pietarinen, Esko Siekkinen/HS, Jorma Tuomi-Nikula, Lauri Tuomi-Nikula

ISBN 978-952-93-3832-0

Painopaikka: Kopijyvä Oy, Jyväskylä 2014

Sisällys

Esipuhe	1
Eira Paunu 22.5.1908-7.5.2013	3
<i>Jorma Tuomi-Nikula</i>	
Siunauspuhe Jyväskylän Kaupunginkirkossa 25.5.2013	5
<i>Eivor Pitkänen</i>	
Professori, teologian tohtori Eira Paunu	
Naisteologiensa tieteellinen isoäiti ja esikuva	9
<i>Raija Sollamo</i>	
Muistosanat kirkkohistoriallisen seuran vuosikokouksessa 4.11.2013	12
<i>Pirkko Lehtiö</i>	
Professori Eira Paunu – kunniajäsenten ketjun ensimmäinen nainen	16
<i>Kyllikki Tiensuu</i>	
In ricordo della teologa Eira Paunu/Teologi Eira Paunun muistolle	19
<i>Italian naisteologiensa yhdistys</i>	
Opettaja Eira	
Eira Paunu – Norssin opettajani ja ystäväni	23
<i>Raimo Lahti</i>	
Eira – opettaja, ystävä ja ”pikkuäiti”	31
<i>Viri Teppo-Pärnä</i>	
Eira oli meille kuin isosisko	37
<i>Ilta Ikkala</i>	
Optima magistra vitae	38
<i>Pirkko Sintonen</i>	
Opettajatoverini Eira	40
<i>Maija Kinnunen</i>	
Jyväskylän Norssin Oloniekka muistelee	41
<i>Ulla Veitola-Jarrett</i>	
NNKY:n vahva nainen	
Sisar sisarten joukossa	45
<i>Pirjo-Liisa Sillgren</i>	
Päivänsankari lasten piirin keskellä	47
<i>Elina Saraheimo</i>	
Nuori satavuotias	48
<i>Tuula Vuoristo</i>	

Kirkon piirissä

- ”Mehän olemme melkein sukulaisia!” 51
Yrjö Sariola
Hieno teologi ja ystävä 53
Leena Ravantti
Colloquium abbatis et eruditae 56
Maritta Tynkkynen
Eirasta heijastui iloisuuden ja rauhan henki 58
Martti ja Maija Kypärä

Miten monen ihmisen elämään vaikutitkaan!

- Eira Paunun kiinnostus synnyinkotiinsa ja Tottijärveen 61
Pertti Laine
Lahja 64
Kirsti Becker
Kirkkokierroksella 68
Vuokko Virtanen
Olimme nuoria 70
Leena Impiö
Esikuva ja sparraaja 71
Riitta Virkkunen
Katse taaksepäin - Kahden eri kulttuurin ja sukupolven tiedenaisen kohtaaminen 72
Kaili Kepler-Uotinen

Eira – suvun vanhin

- Iso ja Pikku 77
Liisa Tuomi-Nikula
Kuinka Eira-tädistä tuli minulle Eira 79
Lassi Karivalo
Äitini serkku Eira Paunu oli minulle tärkeä henkilö 81
Maija Ruisvaara
Veljentytär muistelee Eiraa 83
Maisa Krokfors
Korkeakirkollista silmäpeliä 86
Petri Tuomi-Nikula
Tottijärven pappilasta melkein Paavin puheille 88
Outi Tuomi-Nikula
Tätini Eira ja miten sinunkaupat tehtiin 90
Anna Askjær
Keskustelija ja kirjeiden kirjoittaja Eira 93
Henriikka Pulli
Kirje Eiralle hänen täyttäessään sata vuotta 95
Jorma Tuomi-Nikula

Sisarenpojan tyttärien muistikuvia Eirasta <i>Maija Cooper</i> <i>Liisa Ford</i>	99
Muistin juuri <i>Lauri Tuomi-Nikula</i>	100
Lehtiartikkeleita Eira Paunusta	
Eira Paunu väitteli/ <i>Kotimaa</i>	105
Ensimmäinen vaikka ei pappi/ <i>Helsingin Sanomat</i>	107
Eira Paunu – Jyväskylän NNKY:n Grand old lady/ <i>NNKY-NÄKY</i>	110
Kirjat ja minä/ <i>NNKY-NÄKY</i>	112
Keskisuomalaisuuden puolestapuhuja Eira Paunu radio- ohjelmassa/ <i>Keskisuomalainen</i>	115
Jaetut ajatukset/ <i>Keskisuomalainen</i>	116
Naispappeuden puolestapuhuja/ <i>Keskisuomalainen</i>	118
Quo vadis evankelisluterilainen uskonnonopetus?/ <i>Synsygus</i>	120

Esipuhe

Professori Eira Paunun hautajaisten jälkeen heräsi ajatus koota monisteeksi hautajaisten muistotilaisuudessa ja viikko sen jälkeen Jyväskylän NNKY:n muistelutilaisuudessa pidetyt puheet. Näin myös niillä, jotka eivät voineet olla läsnä hautajaisissa ja muistelutilaisuudessa, olisi mahdollisuus tutustua Eira Paunun persoonaa ja elämää ansiokkaasti käsitelleihin puheisiin. Koska ajan puutteen vuoksi NNKY:n muistelutilaisuudessa eivät kaikki halukkaat voineet pitää omaa Eira-muisteluaan, myös nämä puheet päätettiin sisällyttää monisteeseen.

Nälkä kasvaa syödessä - sanotaan! Niin kävi tässäkin. Alkuperäinen ajatus laajeni lopulta siihen, että päätettiin tehdä Eira Paunu -muistojulkaisu. Se koostuisi edellä mainituista puheista, mutta julkaisuun olisi myös kaikilla Eira Paunun ystävillä ja sukulaisilla mahdollisuus kirjoittaa omista kokemuksistaan Eira Paunusta. Julkaisuun sisällytettäisiin myös valikoivasti joitain Eira Paunusta sanoma- ja aikakauslehtiin tehdyistä uutisista ja henkilöhaastatteluista.

Kirjoituksia Eira Paunu -muistojulkaisuun saatiin kaikkiaan 37. Kirjoitukset edustavat kattavasti Eira Paunun elämää niin teologina, tutkijana, latinistina, opettajana, kollegana, NNKY-läisenä, seurakuntalaisena, sisarena, tätinä, isotätinä, jyväskyläläisenä, ystävänä, keskustelijana, kirjeystävänä kuin kirjallisuuskerholaisenakin.

Julkaisun kirjoitukset ovat luonteeltaan valtaosin henkilökohtaisia tuoden esille kirjoittajien omakohtaisia kokemuksia, tunteita ja näkemyksiä Eira Paunusta. Kirjoitukset piirtävät lukijoille ansiokkaasti sen monimuotoisen elämän kirjon, jonka me Eira Paunun tunteneet voimme kirjoitusten pohjalta hyvin aistia.

Kirjoituksia ei ole lähdetty toimittamaan. Ne julkaistaan pääosin sellaisena, millaisena ne on julkaistavaksi lähetetty. Tämän seurauksena kirjoituksissa on tiettyä päällekkäisyyttä ja toistoa, mutta täten niiden aito henkilökohtaisuus on säilynyt.

Muistojulkaisun nimen valinta ei ollut helppo. Oli löydettävä naseva otsikko, joka kuvaa mahdollisimman kattavasti esikuvaansa. Pirkko Sintosen muistokirjoitus päättyi lauseeseen ”Rakas lämmin ystävämme Eira oli meille paras elämän opettaja, optima magistra vitae”. Niin, mikäpä lyhyesti voisikaan Eira Paunua paremmin luonnehtia!

”Eira Paunu - Optima Magistra Vitae” -julkaisun ansiosta myös niillä, jotka eivät Eira Paunua henkilökohtaisesti tunteneet, on mahdollisuus tutustua Eira Paunun henkilöön, ajatuksiin sekä hänen persoonansa yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen.

Jyväskylässä 1.5.2014

*Lassi Karivalo
Eira Paunun sisarenpoika*

*Pirjo-Liisa Sillgren
puheenjohtaja
Jyväskylän NNKY ry*